

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Рада призначила нового міністра культури і забрала з назви «стратегічні комунікації». – Дар'я Лобанок](#)

[Бюджет-2026 передбачає збільшення фінансування на сферу культури. – Сергій Албул](#)

[Не Львів. Никшич оголосили Європейською столицею культури 2030. – Анастасія Большакова](#)

[У кремлі не приховують, що російська культура – це особлива спецоперація, – активістка Ситник. – Оксана Лиховід](#)

Вшанування пам'яті

[Антон Лягуша: «Новий український проєкт меморіалізації – це точка остаточного розриву з колонізаційним минулим». – Анастасія Платонова](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Батьківщина, свобода, путін!». Огляд російських фейків за 14–21 жовтня 2025 року. – Олексій Півторак](#)

Креативні індустрії

[Команда Starlight Creative здобула нагороду Eyes & Ears Europe Award. – Валерія Буняк](#)

Благодійність

[Муніципальний хор «Гомін» з партнерами передав 25 пікапів для ЗСУ. – Олександра Бодняк](#)

[Театр імені Лесі Українки задонатив 500 тисяч гривень на «Шахедоріз». – Микита Кишиневський](#)

Фестивалі

[Одні звуки, різне чуття: підсумки українсько-британського фестивалю експериментальної музики Time Based. – Анастасія Клименко](#)

[1–2 листопада в Києві пройде Black! Factory Festival: лайнап](#)

Театр

[Театр майбутнього або ігри із дзеркалом. – Яна Яригіна](#)

[Американський драматург Річарда Нельсона поставить у Театрі на Подолі виставу про родину Лесі Українки. – Катерина Кадакова](#)

[«Ти боїшся людей, але йдеш на публіку. Клин клином». Як ветерани створюють «Енеїду». – Вікторія Кіхтенко](#)

Візуальні мистецтва

[Ukrainian Season: Париж відкриває Україну через мистецтво. – Ганна Тимошенко](#)

[Voloshyn Gallery та Galerie Poggi представили персональну виставку Нікити Кадана на Art Basel Paris 2025](#)

ВІДЛУННЯ У ПРОСТОРИ

[Світлова інсталяція на мосту в Ірпені увійшла до шортлиста міжнародної премії \(ФОТО\). – Микита Кишиневський](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Фільм про викрадених українських дітей виграв 30 000 євро від Берлінале. – Ольга Паньків](#)

[Українське кіно у Лондоні. Як «Варта» розповідає про війну очима жінок. – Ольга Фреймут](#)

[Мандрівний Docudays UA їде у Харків. Яка програма? – Антон Малиновський](#)

[«Птахи і Звірі. Всесвіт Гніздовського»: на кінофестивалі «Молодість» покажуть новий документальний фільм Надії Парфан. – Катерина Кадакова](#)

[Monotronicque презентує дебютний фільм на фестивалі «Молодість». – Антон Малиновський](#)

[КМКФ «Молодість» оголосив всю позаконкурсну програму. – Діана Горон](#)

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

[У Луцьку презентували посібник із забезпечення доступності на культурних заходах](#)

Просвітництво

[Рейв у мерії: як клубна організація перетворила музичну анархію 90-х на політичну силу. – Alex Херасес](#)

Література. Книговидання

[На книжковому фестивалі «ФУНДАМЕНТ: ІСТОРІЇ ПРО КУЛЬТУРУ» представлять експозицію, присвячену Софії Яблонській. – Катерина Кадакова](#)

[Як працював український самвидав. – Олеся Сівак](#)

Музейна справа

[Відкрили фондову виставку, присвячену 120-літтю поеми «Мойсей» Франка](#)

[Волинський краєзнавчий музей представить 3D-тур недоступної через війну експозиції](#)

Охорона культурної спадщини

[Мінкульт напрацьовує процедури з евакуації культурних цінностей з територій у зоні ризику. – Дар'я Лобанок](#)

[У центрі Києва знесли частину історичного будинку архітектора Шіле](#)

Релігія

[Перша повна Тора українською мовою представлена громадам України. – Віолетта Луньова](#)

Туризм

[Два українські села потрапили до рейтингу найкращих туристичних сіл світу за версією ООН](#)

Підтримка України у світі

[Шведський репер Yung Lean планує дати благодійний концерт в Україні \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

[Оперу «Макбет» Дж. Верді з Асмик Григорян покажуть у Вільнюсі та транслюватимуть для глядачів у Харкові. – Яна Качковська](#)

Загальні питання

Рада призначила нового міністра культури і забрала з назви «стратегічні комунікації». – Дар'я Лобанок

Верховна Рада України проголосувала за призначення Т. Бережної на подвійну посаду віцепрем'єр-міністерки з питань гуманітарної політики України – міністерки культури України. Окрім того, Рада підтримала рішення щодо відділення «стратегічних комунікацій» від Міністерства культури. Нова міністерка культури виокремила чотири пріоритетні напрямки роботи: залучення ресурсів у сферу культури, зокрема наразі у міністерстві працюють над законом «Про меценатство в Україні» та над Фондом збереження культурної спадщини, який за словами Бережної представлять на «Культурному Рамштайні» у Копенгагені; збереження української культурної спадщини; збереження автономності і стійкості культурних інституцій; розвиток міжнародного напрямку. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/parlament-priznachiv-berezhnu-na-podviynu-posadu-ministra-kulturi-i-viceprem-yerki-310987/>

Бюджет-2026 передбачає збільшення фінансування на сферу культури. – Сергій Албул

Бюджет-2026, який 22 жовтня у першому читанні ухвалила Верховна Рада, передбачає збільшення фінансування на сферу культури, повідомила заступниця голови Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, нардеп Є. Кравчук. 4+ млрд грн виділено на програму президента «1000 годин українського контенту». Від Мінкульту очікують прозорого механізму розподілу цих коштів у співпраці з УКФ, Держкіно та Інститутом книги. Український культурний фонд: фінансування зросло до 410,9 млн грн (у 2025 було 250,7 млн). Інститут книги: отримає 284,9 млн грн (+5 млн), а також зможе використовувати невикористані кошти з програми «ЄКнига». Культурна дипломатія (Український інститут): 108,6 млн грн, що більше за попередній рік. Національні театри та музеї: отримають значну підтримку – 1,36 млрд грн та 1,32 млрд грн відповідно. Суспільний мовник: рекордний бюджет за останні роки – 2,47 млрд грн, що дозволить розвивати нові проекти, як-от застосунок із контентом для дітей «Бробакс» та гіперлокальну мережу кореспондентів. Під час доопрацювання в Бюджетному комітеті вдалося збільшити фінансування Національного заповідника «Софія Київська» на 31,8 млн гривень і додати 33,4 млн гривень на заходи зі збереження пам'яті про російську-українську війну (Маршрути пам'яті). Що викликає занепокоєння у Кравчук: Інститут національної пам'яті – бюджет у 73,3 млн грн є недостатнім навіть для реалізації поточних міжнародних проєктів; Інститут книги – знову не передбачено субвенції на компенсацію оренди книгарням, що створює серйозну загрозу закриття книгарень у 2026 році; ДЕСС – фінансування Державної служби з етнополітики та свободи совісті залишилось без змін (64 млн грн), хоча потребує збільшення; Держкіно – 204,4 мільйона, що не покриває ні нових потреб, ні боргів, ні нормального функціонування інституції. «Висновок: Бачимо суттєвий крок уперед у створенні нового українського контенту, але

водночас є ризики для збереження пам'яті та інфраструктури книжкового ринку. Дискусія буде тривати», – написала Кравчук. Джерело:

https://lb.ua/culture/2025/10/22/702839_byudzheth2026_peredbachaie_zbilshe_nnya.html

Не Львів. Никшич оголосили Європейською столицею культури 2030. – Анастасія Большакова

21 жовтня Європейська комісія оголосила місто-переможець конкурсу на Європейську столицю культури 2030 року – Никшич. Чорногорське місто змагалося з командою Львова у фінальному пітчингу. Львів став першим українським містом, що боровся за звання культурної столиці. Для місцевої культурної спільноти це подія, на яку чекали понад десятиліття, адже ідея участі народилася ще у 2010-х у мистецькому середовищі міста. «Львів навіть самою підготовкою до цієї заявки багато досяг. Усе було ретельно відпрацьовано, залучено дуже різних стейкхолдерів – бізнес, приватних гравців ринку, інституції культури, освіту, різні рівні влади. Ми мали підтримку на всіх рівнях: від Верховної Ради, Міністерства культури, Міністерства закордонних справ, Українського інституту, Українського культурного фонду», – розповідала перша заступниця міністра культури Г. Григоренко напередодні. «Ми однозначно будемо працювати з ідеями, змістами, сенсами й проектами, які є в заявці. Вони актуальні незалежно від результату конкурсу. І політики, які ми там пропонуємо, і нові інституції, і підходи – це своєрідне „зрощення відповідальності бути“, що залишиться важливим у будь-якому разі», – розповідала директорка Інституту стратегії культури Ю. Хомчин. «Навіть якщо ми не виграємо, то реалізувати можна ті проекти, які насправді вже почалися. Тому що в процесі підготовки вже запущено декілька партнерських проєктів і вони можуть продовжуватися в реалізації. Зрозуміло, що буде менший масштаб, менше туристів. Але проєкти, які вже розпочалися, вони будуть рости», – додала Григоренко. Хомчин також додала напередодні, що незалежно від результату цього конкурсу, досвід буде корисним для інших міст України. Адже за три роки знову буде оголошено конкурс для міст поза межами ЄС: «Тоді всі українські міста матимуть можливість долучитися – вони знатимуть про це завдяки історії Львова, яку також потрібно буде розповісти. Завдання Міністерства культури, Українського культурного фонду, Українського інституту та Інституту стратегії культури як інституції, що пройшла цей шлях, буде підготувати інші міста й громади до потенційної участі, якщо буде така спроможність. Тому цінність цього досвіду – у тому, що він важливий не лише сьогодні, а й для майбутнього, яке ще попереду. Ми вже маємо власні кейси, адже нам, як першопрохідцям, доводилося аналізувати й адаптовувати практики європейських країн. У них інші реалії, інші підходи, але те, що зробили ми, вже може бути корисним для інших українських міст через три роки». Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/nikshich-ogolosili-yevropeyskoyu-stoliceyu-kulturi-2030-310991/>

У кремлі не приховують, що російська культура – це особлива

спецоперація, – активістка Ситник. – Оксана Лиховід

російська культура стала інструментом війни проти України: через неї кремль просуває свої політичні наративи, впливає на іноземну аудиторію та формує позитивний імідж росії. Про це заявила співзасновниця громадської ініціативи «Голка», авторка проекту «Мости України» М. Ситник у програмі «Європейський простір» на «Еспресо». «Культура в руках агресора – це потужний інструмент впливу, який вона використовувала, використовує і, на жаль, буде використовувати. Методички 1968 року, створені КДБ, визначали культуру як „м’яку силу”, один із ключових елементів впливу на політику, стратегічний напрям зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз документів сучасної росії також свідчить, що культура – це інструмент м’якої сили, а також – використання росіян, які проживають за кордоном, іноземців, які симпатизують росії. Їхня прихильність часто купується за російські гроші, і це теж серйозний засіб впливу», – зазначила Ситник. За словами співзасновниці ініціативи «Голка», один із провідних культурних діячів росії, директор Ермітажу, прямо заявляє: російська культура – це «особлива спецоперація». І в кремлі цього не приховують – відкрито говорять і використовують її відповідним чином. «На початку повномасштабного вторгнення велика мережа російських культурних центрів діяла в багатьох країнах, але частина з них була змушена закритися через санкції. Проте росіяни продовжують відкривати такі центри в інших регіонах – зокрема, на Близькому Сході та в країнах Глобального Півдня, де ми також боремося за свою суб’єктність та вплив. У ці проекти досі вливаються колосальні кошти – на формування і підтримку образу „великої російської культури”, якою, на жаль, досі захоплюються іноземці, і яка все ще має вплив», – наголосила Ситник. Джерело:

<https://espreso.tv/viyna-z-rosiyeyu-u-kremli-ne-prikhovuyut-shcho-rosiyska-kultura-tse-osobлива-spetsoperatsiya-aktivistka-sitnik>

Вшанування пам’яті

Антон Лягуша: «Новий український проєкт меморіалізації – це точка остаточного розриву з колонізаційним минулим». – Анастасія Платонова

«Детектор медіа» продовжує серію «Війна сенсів», присвячену війні з росією у символічному полі. Ця розмова – з істориком і дослідником пам’яті А. Лягушею. Він також академічний директор магістерських програм у «Київській школі економіки» та керівник магістерської програми з пам’яті та публічної історії. Йдеться про те, чому становлення українського меморіального проєкту нині відбувається через розрив із колонізаційним минулим, як українці через знання про власне минуле будують нове бачення майбутнього та як зробити нашу living memory вітальною та етичною. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245051/2025-10-22-anton-lyagusha-novyy-ukrainskyy-proiekt-memorializatsii-tse-tochka-ostatochnogo-rozryvu-z-kolonizatsiynym-mynulym/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Батьківщина, свобода, путін!». Огляд російських фейків за 14–21 жовтня 2025 року. – Олексій Півторак

російські пропагандисти поширювали фейки про сфабриковані проросійські мітинги в Україні, вигадані кримінальні справи за написання назви країни-агресорки з великої літери, маніпуляції зі звуковими доріжками у відео з київського метро, викривлення слів президента Зеленського про використання ракет «Томагавк». Також розповідається про приклади того, як політики й пропагандисти впливають на інформацію, яку читачам видають ІШ-чатботи. Докладніше:

<https://detector.media/monitoring-internetu/article/245055/2025-10-22-batkivshchyna-svoboda-putin-oglyad-rosiyskykh-feykiv-za-1421-zhovtnya-2025-roku/>

Креативні індустрії

Команда Starlight Creative здобула нагороду Eyes & Ears Europe Award. – Валерія Буняк

Креативна агенція Starlight Creative, яка є частиною медіакомпанії Starlight Media, отримала європейську премію Eyes & Ears Europe Award, що відзначає найкращі досягнення у сфері медіа, брендингу, дизайну, промо та комунікацій. Агенція перемогла в категорії «Найкраще промо документального та культурного фільму» з трейлером до стрічки «Дівія». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245052/2025-10-22-komanda-starlight-creative-zdobula-nagorodu-eyes-ears-europe-award/>

Благодійність

Муніципальний хор «Гомін» з партнерами передав 25 пікапів для ЗСУ. – Олександра Бодняк

Львівський муніципальний хор «Гомін» профінансував закупівлю 25 пікапів для ЗСУ за гроші, зібрані в межах збору «Народний гомін». Збір триває, адже в планах – придбати ще 25 пікапів. Концерти хору в різних містах України продовжуються. А в листопаді стартує європейський тур. Докладніше:

https://zaxid.net/munitsipalniy_hor_gomin_z_partnerami_peredav_25_pikapiv_dlya_zsu_n1621850

Театр імені Лесі Українки задонатив 500 тисяч гривень на «Шахедоріз». – Микита Кишиневський

Київський національний театр імені Лесі Українки передав 500 тисяч гривень благодійному фонду «Спільнота Стерненка» на дрони-перехоплювачі. Цю суму зібрано під час показів вистави «Хвиля». Проект створила молода команда під керівництвом режисера Ю. Дяка. Тепер усі квитки на «Хвилю» – це донати на дрони-перехоплювачі. Театр продовжує партнерство з фондом Стерненка й готується до наступного показу 29 листопада. Усі отримані кошти знову спрямують на закупівлю «Шахедорізів». Докладніше:

<https://shotam.info/teatr-imeni-lesi-ukrainky-zadonatyv-pivmilyona-na-shakhedoriz/>

Фестивалі

Одні звуки, різне чуття: підсумки українсько-британського фестивалю експериментальної музики Time Based. – Анастасія Клименко

«Time Based – платформа, що досліджує музику й мистецькі практики, заснована кураторкою та продюсеркою О. Бекенштейн, – працює з міжкультурною колаборацією, аналізуючи звук як головний медіум між різними світами. У партнерстві з британською організацією Arts & Parts та її креативною продюсеркою Мартел Оллерншоу презентували у Глазго фестиваль Time Based: Sonic Interventions – про буденність звуків, які ми здебільшого навіть не помічаємо, але які стають фундаментом нашого світосприйняття. Різні композитори з України та Британії об'єдналися заради того, щоб створити експериментальні треки і поєднати різне бачення того самого: симбіоз української та британської рецепції». Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/music/odni-zvuky-rizne-chuttya-pidsumky-ukrayinsko-brytanskogo-festyvalyu-eksperymentalnoyi-muzyky-time-based/>

1–2 листопада в Києві пройде Black! Factory Festival: лайнап

Тема цього річного фестивалю – цифрове майбутнє, яке вже настало. Докладніше про учасників:

<https://bit.ua/2025/10/black-factory-festival/>

Театр

Театр майбутнього або ігри із дзеркалом. – Яна Яригіна

Про виставу Франківського драмтеатру «Так звана людяність у божевільні». Краківський театр ім. Юліуша Словацького спільно з Франківським драмтеатром та німецьким Театром віртуальної реальності CyberRauber створили проєкт, що об'єднує три простори: сцени польського та українського театрів, а ще – віртуальне середовище, де взаємодіють актори. Основа драматичної частини – п'єса «Так звана людяність у божевільні», яку опрацював штучний інтелект і доформатувала текст сценаристка Ребекка П'єро. Автор оригінальної п'єси – Станіслав Ігнацій Віткевич (або ж Віткацій) – так ніколи й не дописав її. Принаймні, дотепер вона вважається зниклою, окрім декількох фрагментів. Польський митець покінчив життя самогубством 18 вересня 1939 року після повідомлення про збройне вторгнення Червоної армії до Польщі. Сьогодні ж його «Людяність у божевільні» опиняється в актуальному дискурсі. Режисер вистави – Кшиштоф Гарбачевський. Докладніше:

<https://postimpreza.org/texts/teatr-maibutnoho-abo-ihry-iz-dzermalom>

Американський драматург Річарда Нельсона поставить у Театрі на Подолі виставу про родину Лесі Українки. – Катерина Кадакова

У Київському академічному драматичному театрі на Подолі поставлять виставу американського драматурга і режисера Річарда Нельсона про родину української поетеси та письменниці Лесі Українки. Робота над новим проєктом розпочнеться у січні. Попередній варіант назви – «Краси більше, ніж суму», але це ще не остаточне рішення. Докладніше:

<https://divoche.media/2025/10/22/amerykanskyy-dramaturh-richarda-nelsona-postavyt-u-teatri-na-podoli-vystavu-pro-rodynu-lesi-ukrainky/>

«Ти боїшся людей, але йдеш на публіку. Кли́н кли́ном». Як ветерани створюють «Енеїду». – Вікторія Кіхтенко

Понад десять ветеранів з ампутованими кінцівками та важкими ураженнями стали акторами «Енеїди» – експериментальної музично-пластичної вистави Театру ветеранів. Її фрагменти вже можна було побачити на другому «Фестивалі перших п'єс», на фестивалі Bouquet Kyiv Stage, або ще раніше, в музеї у Пирогові. Повну версію вистави планують представити вже 4 грудня на великій сцені Молодого театру, як розповідає художній керівник Театру ветеранів А. Сеїтаблаєв. «Енеїда», де беруть участь ветерани, поєднує літературну основу І. Котляревського з методами фізичного та перформативного театру. Ця вистава – передусім не театр у звичному уявленні, а реабілітація через театральне мистецтво, підкреслює Сеїтаблаєв, який називає себе художнім керівником проєкту: «Справжня режисерка і наша хореографка-постановниця – О. Семьошкіна (головна балетмейстерка Театру Франка). Пластична форма зрозуміла будь-кому і будь-де. І це саме той інструментарій, який дає можливість опанувати своє тіло, свої емоції та багато працювати в команді». Композиторами вистави «Енеїда» стали У. Бекіров та І. Разумейко (також хормейстер), художником-постановником – В. Донцов, а продюсером – А. Різоль. Докладніше у репортажі з репетиції:

<https://suspilne.media/culture/1144816-ti-boissa-ludej-ale-jdes-na-publiku-klin-klinom-ak-veterani-stvoruut-eneidu/>

Візуальні мистецтва

Ukrainian Season: Париж відкриває Україну через мистецтво. – Ганна Тимошенко

21 жовтня у Парижі стартував масштабний мистецький проєкт «Ukrainian Season», який представляє сучасне українське мистецтво на найвищому рівні – у чотирьох виставках одразу. Ініціатором події стала Galerie Poggi, що об'єднала провідних українських митців – Н. Кадана, Д. Галкіна, Я. Малащука та Р. Хімея. Виставки триватимуть у Парижі з 22 жовтня до 20 грудня, охоплюючи галерейні простори, престижний Art Basel Paris та мистецький ярмарок Offscreen у каплиці Сен-Луї-де-ла-Сальпетрієр. Проєкт «Ukrainian Season» присвячено К. Малевичу – художнику, який став символом українського авангарду і модернізму. Два його рідкісні малюнки «Відчуття ув'язненого» (1930–1931), створені під час ув'язнення, відкривають кожну з виставок. Кадан у виставці «Rubble Flower» (куратор – Бйорн Гельдгоф) досліджує тему виживання після знищення. Його проєкт можна побачити у Galerie Poggi з 22 жовтня до 20 грудня, а також на Art Basel Paris у Великому палаці у партнерстві з Voloshyn Gallery. У центрі – монументальна графічна робота «Щекавиця» та нові твори, що поєднують історію, міф і відображення сучасної війни. Галкін представляє проєкт «Selected Works», який відкриває перший поверх Galerie Poggi. Серія «Optical Prostheses» переосмислює радянські вітражі Дніпра як образи крихкої культурної пам'яті.

Ці фрагменти минулого, зруйновані війною, перетворюються на художній коментар до того, як Україна вибудовує нову ідентичність з уламків старої. Малащук і Хімей, відомі своїм кінематографічним мисленням, створили дві експозиції – «Repetitions» (Galerie Poggi) та «You Shouldn't Have to See This» (Chapelle de la Salpêtrière). Їхні відеоінсталяції досліджують циклічність історії, повторюваність травм і досвід покоління, яке живе в умовах війни. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/61276/ukrainian-season-paryzh-vidkryvaye-ukrayinu-cherez-mysteczto/>

Voloshyn Gallery та Galerie Poggi представили персональну виставку Нікіти Кадана на Art Basel Paris 2025

Виставка, представлена в секторі Galleries на Art Basel Paris 2025, триватиме з 22 по 26 жовтня. На ній експонуються роботи художника, створені протягом 2015–2025 років. Виставковий проєкт базується на подіях сучасної російсько-української війни й досліджує сучасну популярну культуру країни та переосмислює спадщину модерністів на тлі зростання глобального насильства й руйнування. Докладніше:

<https://artslooker.com/voloshyn-gallery-ta-galerie-poggi-predstavlyly-personalnu-vystavku-nikity-kadana-na-art-basel-paris-2025/>

ВІДЛУННЯ У ПРОСТОРИ

Проєкт О. Сердюка й В. Носаня можна подивитися до 8 листопада у великій залі галереї Imagine Point (Київ). Митці – представники Харківської школи живопису, учні В. Гонтарова, доценти кафедри рисунка Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Докладніше:

<https://mitec.ua/vidlunnya-u-prostori/>

Світлова інсталяція на мосту в Ірпені увійшла до шортлиста міжнародної премії (ФОТО). – Микита Кишиневський

Меморіальну інсталяцію «Дорога життя» в Ірпені відібрано до фінального списку міжнародної архітектурної премії Media Architecture Biennale 2025, що пройде в Бангкоку. Авторами цього проєкту є світловий дизайнер М. Каблука та команда Expolight. З-поміж десятків проєктів з усього світу журі обрало лише 21 фіналіста – серед них і робота з України. Інсталяцію створено на місці зруйнованого Романівського мосту. Вона перетворює символ втечі від війни на знак зцілення і надії. Між уламками моста пульсують червоні нитки світла, які символізують початок відновлення. Завдяки спеціальному музейному освітленню автори підсвітили окремі елементи моста й створили ефект присутності. «Дорога життя» – частина проєкту «Київщина. Місця Пам'яті», який зберігає пам'ять про події весни 2022 року. Цей міст став одним із символів порятунку, адже через нього тисячі людей вибиралися з-під обстрілів під час вторгнення. Докладніше:

<https://shotam.info/svitlova-instaliatsiia-na-mostu-v-irpeni-uviyshla-do-shortlista-mizhnarodnoi-premii-foto/>

Фільм про викрадених українських дітей виграв 30 000 євро від Берлінале. – Ольга Паньків

Документальний фільм «Блакитний светр із жовтою діркою» режисерки Т. Ходаківської отримав 30 тисяч євро від World Cinema Fund. Стрічка розповідає про викрадення українських дітей та їхні досвіди в «перевиховних таборах». Докладніше:

https://kino.24tv.ua/blakitniy-svetr-iz-zhovtoyu-dirkoyu-otrimav-finansuvannya-shho_n2938377

Українське кіно у Лондоні. Як «Варта» розповідає про війну очима жінок. – Ольга Фреймут

У лондонському Tate Modern відбулася прем'єра кіноновели «Вона», що розповідає про жінок, які воюють за Україну. Кіноновела є однією з чотирьох фільмів проєкту «Варта» режисера Є. Матвієнка та продюсерки М. Шафро. Докладніше у репортажі:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ukrajinske-kino-u-londoni-yak-varta-rozpovidaye-pro-viynu-ochima-zhinok-310986/>

Мандрівний Docudays UA їде у Харків. Яка програма? – Антон Малиновський

21–26 жовтня у Харкові відбувається Мандрівний Docudays UA. Містян очікують дискусії, тренінги та покази кіно для школярства. У Харкові програму організовано спільно з «Харківською правозахисною групою». Пізніше буде оголошено програму ще й від Центру правових та політичних досліджень «ДУМА». Докладніше:

<https://lyuk.media/news/traveling-docudays-ua-2025/>

«Птахи і Звірі. Всесвіт Гніздовського»: на кінофестивалі «Молодість» покажуть новий документальний фільм Надії Парфан. – Катерина Кадакова

На 54-му Київському міжнародному кінофестивалі «Молодість» покажуть документальний фільм режисерки Н. Парфан «Птахи і Звірі. Всесвіт Гніздовського». Стрічку створено Phalanstery Films на замовлення «Суспільного Мовлення». У межах фестивалю відбудуться два покази картини: 26 жовтня – прем'єра в Будинку кіно за участі творчої команди, а також додатковий показ – 1 листопада у кінотеатрі «Жовтень». До програми «Українські прем'єри» 54-го кінофестивалю «Молодість» увійшло ще п'ять фільмів, створених українськими кіновиробниками, іноземними режисерами про українців та події в Україні або у копродукції з Україною. Докладніше:

<https://divoche.media/2025/10/21/ptakhy-i-zviri-vsesvit-hnizdovskoho-na-kinofestyvali-molodist-pokazhut-novyy-dokumentalnyy-film-nadii-parfan/>

Monotronique презентує дебютний фільм на фестивалі «Молодість». – Антон Малиновський

На цьогорічному кінофестивалі «Молодість» відбудеться прем'єра дебютного фільму харківського композитора, музиканта та режисера Р. Кургана, відомого під псевдонімом Monotronique. «Запах Бужку» – це експериментальна стрічка-метафізична подорож через спогади. Згідно з концепцією, головний

персонаж – це об’єкт, а не суб’єкт. І глядач проведе з ним 24 години, досліджуючи можливості розвитку сюжету без традиційних елементів. «Чисте DIY кіно на стику документального та ігрового – повний метр. Однією з цілей фільму була ідея: чи можливо зробити стрічку без єдиного діалогу, інтертитру чи живих істот всередині і причому мати повноцінний сторітеллінг», – розповів Курган. Картину було знято у 2020 році і це перша частина «тихої трилогії» автора. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/the-smell-of-lilac/>

КМКФ «Молодість» оголосив всю позаконкурсну програму. – Діана Горон

54-й Київський міжнародний кінофестиваль «Молодість» відбудеться в Києві з 25 жовтня по 2 листопада за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/245049/2025-10-21-kmkf-molodist-ogolosyv-vsyu-pozakonkursnu-programu/>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

У Луцьку презентували посібник із забезпечення доступності на культурних заходах

У Волинській обласній науковій бібліотеці імені Олени Пчілки відбулася презентація посібника «Доступність на практиці», який допоможе організаторам культурних подій зробити їх безбар’єрними. Посібник презентовано під час лекції Urban Talks, яку реалізує платформа «Алгоритм дій» у межах програми Urban Vision Lutsk – «Як зробити подію без бар’єрів». Видання розроблено на основі практичних кейсів Міжнародного літературного фестивалю «Фронтера» урбаністами та архітекторами з ГО «місто.ребут». Як зазначають автори посібника, у центрі уваги була не лише фізична доступність простору, а й правильна комунікація, ставлення, чесність та готовність змінюватися. Під час створення посібника команда враховувала досвід міжнародних експертів, зокрема з Великої Британії та інших країн, щоб інтегрувати українські ініціативи у світовий контекст та перейняти найкращі практики. Порадник структуровано за принципом користувачького шляху – від знайомства з подією до її завершення. Він охоплює ключові аспекти: комунікацію, доступ до локації, організацію простору, сервіс та роботу команди. Для кожного з цих напрямів пропонуються два рівні рішень: мінімальні вимоги, які можна реалізувати вже зараз, та покращені варіанти для поступового впровадження. Посібник враховує потреби маломобільних відвідувачів, ветеранів, людей старшого віку, а також фактори комфорту – рівень шуму, освітлення, черги та інтенсивність навантаження. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-lutsku-prezentuvaly-posibnyk-iz-zabezpechennia-dostupnosti-na-kulturnykh-zakhodakh/>

Просвітництво

Рейв у мерії: як клубна організація перетворила музичну анархію 90-х на

політичну силу. – Alex Xeraces

Берлінська клубна сцена вже багато десятиліть є прикладом толерантності, відкритості, соціальної пластичності та налагодження діалогу з місцевою владою. Але за фасадом «вічного рейву» стоїть комплексна та конкретна робота, яку вже понад двадцять років веде Clubcommission Berlin – організація, що перетворила хаотичний андеграунд на повноцінний культурний сектор із політичною вагою. У межах освітньої програми «Майстерня», створеною спілкою нічних клубів UNight та брендом Jägermeister, відбувається серія відкритих подій. Одна з них пройшла 10 вересня – «Від танцполів до мерії: історія адвокації клубної культури Берліна» зі спікерами Каєм Заксе та Катарін Аренд, директорами Clubcommission Berlin. Мета тексту – розповісти про розвиток і становлення клубної культури в Україні, важливість музики, спільнот і нічного життя для культурного середовища міста. Докладніше:

<https://lyuk.media/behind-city/clubcommission/>

Література. Книговидання

На книжковому фестивалі «ФУНДАМЕНТ: ІСТОРІЇ ПРО КУЛЬТУРУ» представлять експозицію, присвячену Софії Яблонській. – Катерина Кадакова

На другому книжковому фестивалі «ФУНДАМЕНТ: ІСТОРІЇ ПРО КУЛЬТУРУ», що відбудеться 23–26 жовтня у столиці, презентують експозицію «Софія Яблонська: велика подорож». У межах виставкового проєкту, створеного у партнерстві з Фундацією Софії Яблонської, представлять фотороботи й літературні твори, особисті речі й артефакти, привезені Софією з мандрівок. У програмі заходу – лекції, обговорення, презентації видань, тематичні експозиції, молодіжні ініціативи та букіністична добірка від книгарні «Фундамент». Велика виставкова програма фестивалю вийде за часові рамки «ФУНДАМЕНТУ» й буде продовжена як окремий проєкт Українського дому до 16 листопада. Докладніше:

<https://divoche.media/2025/10/21/na-knyzhkovomu-festyvali-fundament-istoriyi-pro-kulturu-predstavliat-ekspozytsiiu-prysviachenu-sofii-yablonskiy/>

Як працював український самвидав. – Олеся Сівак

23–26 жовтня в Українському домі відбудеться другий фестиваль книжок про культуру «Фундамент». Цьогоріч фокусною темою стануть історії про подорож, а один із фокусів уваги – українські самвидави. Авторка розповідає про самвидав як феномен спротиву. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1143658-ak-pracuvav-ukrainskij-samvidav/>

Музейна справа

Відкрили фондову виставку, присвячену 120-літтю поеми «Мойсей» Франка

У Львівському національному літературно-меморіальному музеї Івана Франка відкрито фондову виставку у межах виставково-просвітницького проєкту «І мета, і дорога... „Мойсей” Івана Франка на перехресті думок». В основу експозиції увійшли графічні роботи Є. Безніска, які вважаються

вершиною творчості митця, а також твори українських художників та графіків, серед яких: О. Кульчицька, І. Крислач, В. Овчинников, І. Косинін, Й. Кузишин, Т. Салій, В. Мельник й О. Боньковський. Крім графічних робіт, також представлено прижиттєві видання поеми «Мойсей» Франка з його особистими дедикаціями-присвятами – Є. Чикаленку, В. Перетцу й І. Раковському. Виставка триватиме до 12 листопада включно. Докладніше:

<https://chytomo.com/vidkryly-fondovu-vystavku-prysviachenu-120-littiu-poemy-mojsej-franka/>

Волинський краєзнавчий музей представить 3D-тур недоступної через війну експозиції

У межах конкурсу «Згуртованість через культуру» від Українського культурного фонду за підтримки швейцарсько-українського проекту UCORD реалізують ініціативу «Мистецтво об'єднує: шедеври Художнього музею в новому вимірі». Мета проєкту – повернути глядачам експозицію Художнього музею Луцька (відділу Волинського краєзнавчого музею), доступ до якої обмежено через війну, у сучасному форматі – створивши віртуальний 3D-тур. Його можна буде переглядати з комп'ютера, смартфона або у VR-окулярах. Нещодавно у стінах Волинського краєзнавчого музею відбулися зйомки панорам для 3D-візуалізації залів Художнього музею – тих, де колись експонувалися шедеври Айвазовського, Матейка, Снейдерса, Тетмаєра, Лазарчука та інших видатних митців. Тепер ці твори оживуть у цифровому просторі. У віртуальному турі буде передбачено реалістичну 3D-візуалізацію залів, версію для VR, а також інклюзивний аудіогід і субтитри. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/843550-volinskiy-kraeznavchiy-muzei-predstavit-3d-tur-nedostupnoi-cherez-viynu-ekspozitsii>

Охорона культурної спадщини

Мінкульт напрацьовує процедури з евакуації культурних цінностей з територій у зоні ризику. – Дар'я Лобанок

Про це повідомила віцепрем'єр-міністр з гуманітарної політики України – міністр культури України Т. Бережна під час розгляду у Верховній Раді питання про її призначення. Вона додала, що відомство працює над оновленням черговості евакуації, щоб була можливість евакуювати спочатку найбільшу цінність для держави. Станом на вересень 2025 року в Україні евакуйовано понад 670 тисяч музейних предметів із прифронтових регіонів, із них 100 тисяч – цього року. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/minkult-napracovuye-proceduri-z-evakuaciji-kulturnih-cinnostey-z-teritoriy-u-zoni-riziku-311005/>

У центрі Києва знесли частину історичного будинку архітектора Шіле

У Києві, на вулиці Ярославів Вал, 10, власник приміщення під виглядом ремонтних робіт демонтував значну частину фасаду та несучих конструкцій будівлі, зведеної архітектором О. Шіле у 1877 році, повідомив активіст Д. Перов. За його словами, за будівельною завісою було знесено фасад перших двох поверхів, повністю зруйновано внутрішні та зовнішні перекриття.

Оригінальну київську жовту цеглу замінено на газоблоки та металеві сваї, а автентичні інтер'єри садиби – знищено. Роботи ведуться у буферній охоронній зоні Софії Київської – об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, де нове будівництво заборонено. Докладніше:

<https://bit.ua/2025/10/u-tsentri-kyyeva-znesly-chastynu-istorychnogo-budynku-arhitektora-shile/>

Релігія

Перша повна Тора українською мовою представлена громадам України.
– Віолетта Луньова

Вперше в історії України Федерація єврейських громад випустила повну версію Тори українською мовою. Цей проєкт став результатом співпраці групи професійних перекладачів, філологів та релігійних діячів. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/61291/persha-povna-tora-ukrayinskoyu-movoyu-predstavlena-gromadam-ukrayiny/>

Туризм

Два українські села потрапили до рейтингу найкращих туристичних сіл світу за версією ООН

Закарпатські Колочава та Синевирська Поляна увійшли до списку найкращих туристичних сіл світу 2025 року, який щороку формує Всесвітня туристична організація ООН (UNWTO). Докладніше:

<https://bit.ua/2025/10/dva-ukrayinski-sela-potrapyli-do-rejtyngu-najkrashhyh-turystychnyh-sil-svitu-za-versiyeyu-onn/>

Підтримка України у світі

Шведський репер Yung Lean планує дати благодійний концерт в Україні (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Шведський репер Yung Lean розповів, що хоче дати безкоштовний концерт у Києві й зараз шукає можливості для цього разом із промоутерами. Про це він сказав під час випадкової зустрічі з українською фанаткою в Чикаго. Музикант також розповів, що його мама зараз волонтерить в Україні. Саме тому він намагається домовитися з промоутерами, щоб організувати безплатне шоу в Києві. Докладніше:

<https://shotam.info/shvedskyy-reper-yung-lean-planuie-daty-blahodiyyny-kontsert-v-ukraini-video/>

Оперу «Макбет» Дж. Верді з Асмик Григорян покажуть у Вільнюсі та транслюватимуть для глядачів у Харкові. – Яна Качковська

У Вільнюсі 28 жовтня відбудеться концертне виконання опери «Макбет» Джузеппе Верді – спільний проєкт Вільнюської міської опери та Литовського державного симфонічного оркестру. Завдяки ініціативі Посольства Литви в

Україні подію зможуть побачити українські глядачі – трансляція відбудеться у Харківському національному академічному театрі опери та балету. Докладніше: <https://suspilne.media/culture/1144814-operu-makbet-dz-verdi-z-asmik-grigoran-pokazut-u-vilnusi-ta-transluvatimut-dla-gladaciv-u-harkovi/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm